

แนวปฏิบัติทางการแพทย์เพื่อป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะในผู้ป่วยหนักที่ใส่สายสวนปัสสาวะมากกว่า 48 ชั่วโมง หอผู้ป่วยหนักโรคระบบทางเดินหายใจ โรงพยาบาลลำปาง

รังสิยา ต๊ะมาศรี

หลักการและเหตุผล: การติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะจากการคาสายสวนปัสสาวะมากกว่า 48 ชั่วโมง (Catheter-Associated Urinary Tract Infection; CAUTI) เป็นการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่พบได้บ่อย ซึ่งพบหอผู้ป่วยหนักสูงกว่าหอผู้ป่วยทั่วไป ในปี พ.ศ. 2565-2567 พบการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะจากการคาสายสวนปัสสาวะในหอผู้ป่วยหนักโรคระบบทางเดินหายใจ คิดเป็นร้อยละ 0.17, 0.36 และ 0.40 ตามลำดับ อาจเกิดจากปัจจัยด้านผู้ป่วยและปัจจัยด้านระบบบริการ จึงเป็นเหตุให้พัฒนาแนวปฏิบัติทางการแพทย์เพื่อป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะในหอผู้ป่วยหนักที่ใส่สายสวนปัสสาวะมากกว่า 48 ชั่วโมง

วิธีการศึกษา: สืบค้นเอกสารวิชาการจากฐานข้อมูลระดับชาติและนานาชาติ ที่เผยแพร่ในปี ค.ศ. 2016-2024 จำนวน 13 เรื่อง พัฒนาแนวปฏิบัติโดยใช้หลักการของสภาวิชาชีพด้านการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติ ประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1999) และจัดลำดับความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์ของ Melnyk & Fineout-Overholt (2023) สังเคราะห์และยกเว้นแนวปฏิบัติทางการแพทย์พยาบาล จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1). การประเมินภาวะสุขภาพ 2 ข้อ 2). การจัดการเมื่อสงสัยการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะจากการคาสายสวนปัสสาวะ 1 ข้อ 3). การปฏิบัติทางการแพทย์ 3 ข้อ และ 4). การบันทึก 1 ข้อ ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพแนวปฏิบัติ (AGREE II) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ผลรวมของคะแนนแต่ละรายด้าน มากกว่าร้อยละ 80 ทดลองใช้แนวปฏิบัติในช่วงเดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน 2568 ในผู้ป่วยหนัก 8 คน และพยาบาลวิชาชีพ 16 คน

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยหนักได้รับการประเมินความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและการดูแลตามแนวปฏิบัติทางการแพทย์พยาบาลเพื่อป้องกันการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะจากการคาสายสวนปัสสาวะร้อยละ 100 ไม่พบสัญญาณและอาการของการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะภายใน 48 ชั่วโมงแรกหลังการใส่สายสวนปัสสาวะ และพยาบาลมีความพึงพอใจร้อยละ 92.50

สรุปผล: ผู้ป่วยหนักทุกคนได้รับการประเมินความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและการดูแลตามแนวปฏิบัติ รวมทั้งไม่พบสัญญาณและอาการของการติดเชื้อภายใน 48 ชั่วโมงแรกหลังการใส่สายสวนปัสสาวะ และพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการใช้นโยบายระดับมาก

อภิปรายผล: การประเมินความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ การประเมินสภาพสายสวนและระบบระบายปัสสาวะรายวัน การดูแลทำความสะอาด การเฝ้าระวังสัญญาณเตือนการติดเชื้อ การจัดการเมื่อสงสัยการติดเชื้อ รวมทั้งการเพิ่มความรู้และการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของพยาบาล เป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะจากการคาสายสวนปัสสาวะ

ข้อเสนอแนะหรือการพัฒนา: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การนำแนวปฏิบัติทางการแพทย์พยาบาลไปทดลองใช้ในห้องผู้ป่วยหนักและหอผู้ป่วยทั่วไป